

Folketingets Skatteudvalg
Christiansborg

15. september 2022

Svar på Skatteudvalgets spørgsmål nr. 544 (Alm. del) af 11. maj 2022 stillet efter ønske fra Louise Schack Elholm (V)

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for, hvor mange personer i beskæftigelse der er under den relative fattigdomsgrænse, som blev anvendt under den seneste S-regering? Vil ministeren endvidere redegøre for, hvilken ændring af hhv. beskæftigelsesfradrag eller bundskat, der ville skulle indføres for hhv. at halvere antallet af beskæftigede under fattigdomsgrænsen, hhv. sikre, at der slet ikke er beskæftigede personer under denne fattigdomsgrænse.

Svar

Den tidligere officielle afgrænsning af økonomisk fattige blev indført i 2013 (under den tidligere SRSF-regering) og tog udgangspunkt i anbefalingerne fra Ekspertudvalg om fattigdom, *jf. En dansk fattigdomsgrænse – analyser og forslag til opgørelsesmetoder (2013)*.

Økonomisk fattige blev afgrænset som personer, der tre år i træk opfylder følgende betingelser:

- Den disponible indkomst er under 50 pct. af medianindkomsten
- Familiens formue er under 100.000 kr. (2010-niveau) pr. voksen i familien
- Personen er ikke studerende eller bor i familie med en studerende over 17 år

Det seneste dataår, hvor det er muligt at opgøre antallet af økonomisk fattige efter den tidligere SRSF-regerings definition, er 2019.

I 2019 var 12.600 beskæftigede omfattet af den tidligere afgrænsning af økonomisk fattigdom, *jf. tabel 1*. Heraf var 1.400 fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere og 3.400 var selvstændige, mens 7.900 var deltids- eller delårsbeskæftigede lønmodtagere. De beskæftigede udgjorde knap 1/5 af de voksne i gruppen.

Tabel 1**Beskæftigede omfattet af den tidligere SRSF-regerings definition af økonomisk fattigdom, 2019**

	Antal personer
Beskæftigede	12.600
<i>Heraf:</i>	
- Fuldtidsbeskæftigede	1.400
- Deltidsbeskæftigede	3.600
- Delårsbeskæftigede	4.300
- Selvstændige	3.400
Alle over 18 år	64.700

Anm.: Opdelt efter arbejdsmarkedstilknytning i 2019.

Kilde: Egne beregninger på Lovmodellens datagrundlag.

Det skal bemærkes, at fuldtidsbeskæftigede voksne typisk ikke er omfattet af den tidligere definition af økonomisk fattigdom som følge af egne indkomstforhold. Det hænger sammen med, at den disponible indkomst for fuldtidsbeskæftigede som udgangspunkt er højere end 50 pct. af medianindkomsten. Når fuldtidsbeskæftigede er omfattet af afgrænsningen, så skyldes det altovervejende andre faktorer med betydning for familiens samlede indkomstforhold, fx at en eventuel partner har lav eller ingen indkomst fra selvstændig virksomhed.

Betydning af bundskat og beskæftigelsesfradrag for økonomisk fattige

En ændring af enten bundskatten eller beskæftigelsesfradraget vurderes ikke at være effektive instrumenter til at reducere antallet af økonomisk fattige i beskæftigelse. Det skyldes, at den kritiske indkomstgrænse er relativ, og at disse skatteændringer vil have betydning for hele indkomstfordelingen blandt de beskæftigede, herunder medianindkomsten.

Dermed vil ændringer i bundskat eller beskæftigelsesfradrag have to modsatte effekter på antallet af personer omfattet af afgrænsningen. Eksempelvis vil et højere beskæftigelsesfradrag (skattelempelse) øge den disponible indkomst for alle beskæftigede, herunder for personer med en indkomst under den kritiske indkomstgrænse, hvilket isoleret set reducerer antallet af beskæftigede i gruppen. Samtidig øges medianindkomsten imidlertid, således at den kritiske indkomstgrænse bliver højere, hvilket modsat betyder, at flere vil være i gruppen.

Virningen af de foreslåede skatteændringer for antallet af personer omfattet den tidligere afgrænsning af økonomisk fattigdom kan illustreres ved at opgøre ændringen i antal personer i et enkelt år med indkomster under den kritiske indkomstgrænse ved skatteændringer svarende til en umiddelbar provenuændring på 5 mia. kr. (2022-niveau)¹. I regneeksemplerne er ikke indregnet betydningen af finansiering eller udmøntning af provenuændringerne på antallet af personer med

¹ Der tages udgangspunkt i stilleskrueberegningerne i Skattepolitisk Redegørelse 2021.

indkomster under den kritiske indkomstgrænse. Der er heller ikke taget højde for, om familiens formue er over formuegrænsen, eller om en studerende over 17 år indgår i familien, ligesom der er set bort fra, at betingelserne skal være opfyldt tre år i træk. Den faktiske virkning af skatteændringerne på antallet af økonomisk fattige efter den tidligere definition vil derfor være mindre end de viste.

Lavere bundskat øger antallet af personer med indkomster under den kritiske indkomstgrænse i et enkelt år med ca. 1.400, heriblandt er ca. 300 personer beskæftigede, jf. tabel 2. En *højere* bundskattesats reducerer omvendt antallet af personer med indkomster under den kritiske indkomstgrænse med ca. 1.500 personer, og antallet af beskæftigede reduceres en smule med ca. 200 personer.

Betydningen af ændringer i bundskattesatsen skal ses i lyset af, at personfradraget reducerer betydningen af en ændring i bundskatten relativt mest for personer i den nedre del af indkomstfordelingen. Virkningen på denne gruppes indkomster er derfor mindre end virkningen på den kritiske indkomstgrænse.

Tabel 2

Virkning af lavere bundskattesats og højere beskæftigelsesfradrag på antal beskæftigede med indkomster under den kritiske indkomstgrænse i året, 2019

	Indkomst under den kritiske indkomstgrænse	Lavere bundskattesats	Højere bundskattesats	Øget beskæftigelsesfradrag ¹	Lavere beskæftigelsesfradrag ¹
		Personer			
Beskæftigede	63.100	300	-200	100	200
Heraf:					
- Fuldtidsbeskæftigede	5.200	0	0	0	100
- Deltidsbeskæftigede	21.700	100	-100	-200	100
- Delårsbeskæftigede	19.500	200	-100	200	0
- Selvstændige	16.700	0	0	0	100
Alle	471.800	1.400	-1.500	3.300	-3.800

Anm.: Afrundet til nærmeste 100 personer. Ændringer med umiddelbar virkning på 5 mia. kr. (2022-niveau) ved 2025-regler.

1) Sats og maksbeløb er øget, således at det maksimale beskæftigelsesfradrag opnås ved uændret indkomstgrundlag. Se Skattepolitisk Redegørelse 2021 for yderligere oplysninger om beregningerne.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Højere beskæftigelsesfradrag øger det samlede antal personer med indkomster under den kritiske indkomstgrænse med ca. 3.300 personer, hvoraf ca. 100 er beskæftigede. Et *lavere* beskæftigelsesfradrag reducerer det samlede antal personer med indkomster under den kritiske indkomstgrænse med ca. 3.800 personer, mens antallet af beskæftigede i gruppen samlet set stiger med ca. 200 personer. Det skal ses i lyset af, at beskæftigelsesfradraget er målrettet personer i beskæftigelse, men at beskæftigede med relativt lave lønindkomster ikke opnår det maksimale fradrag.

Det vurderes således ikke realistisk at halvere antallet af beskæftigede omfattet af den tidligere definition af økonomisk fattigdom ved brug af de foreslåede virkemidler.

Det er heller ikke muligt at sikre, at ingen beskæftigede omfattes af definitionen af økonomisk fattige gennem ændringer i bundskat eller beskæftigelsesfradrag. Det skyldes blandt andet, at definitionen af økonomisk fattige afhænger af familieindkomsten, og dermed også andre familiemedlemmers indkomst, og at nogle selvstændige har negativ indkomst mv.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister